

Weg met democratie, geef ons weer monarchie!

‘Democracy: The God that failed’

Door Mels de Zeeuw

“Monarchie is beter dan democratie.” Wie kan deze achterhaalde opvatting nu nog hebben? Hebben we hier soms te maken met een iets te fanatieke aanhanger van het Nederlandse koningshuis die te diep in het glaasje heeft gekeken? Nee, het is Hans-Hermann Hoppe, een politiek filosoof en professor in de economie aan de Universiteit van Nevada, Las Vegas in zijn boek:

‘Democracy: The God that failed’.

Zeker in een tijd waarin we democratie zien als een ideaal, een ideaal dat sommige wereldleiders zelfs zo belangrijk achten dat ze dit met militaire acties menen te moeten verspreiden, is deze uitspraak van Hoppe op zijn minst opmerkelijk te noemen. Het is interessant om te zien dat democratie als ideaal niet universeel ge-

Het is van belang te begrijpen wat Hoppe’s politiek-filosofische achtergrond, of ideologie is. Hoppe maakt daar geen geheim van. Hij is een overtuigd libertair denker en econoom. Libertariërs zijn mensen die een zo groot mogelijke vrijheid voor elk individu willen. Heel simpel gezegd is zijn ideologie dat de vrijheid van een individu slechts

hij dit beschouwt als een monopolist. Elke monopolist in een situatie zonder vrije toetreding is volgens hem een slecht idee, maar in het geval van de overheid is dit nog schadelijker omdat de overheid uiteindelijk de dienst uit maakt of *‘ultimate decision making powers’* heeft. Het feit dat de overheid een monopolie is zonder vrije toetreding en bij elk besluit het laatste woord heeft, leidt volgens Hoppe tot conflict, provocatie, agressie, onderdrukking en armoede. Hoppe is dus fel anti-overheid en daarmee ook fel antisocialistisch.

Het feit dat de overheid een monopolie is zonder vrije toetreding leidt tot conflict, provocatie, agressie, onderdrukking en armoede.

accepteerd is, maar dat er politiek filosofen zijn die hier tegen argumenteren.

Allereerst is het noodzakelijk de context te begrijpen waarin Hoppe deze uitspraak heeft gedaan en wat zijn redeneringen zijn achter de gedachte dat monarchie een beter systeem is dan democratie. Dit leidt ertoe dat we Hoppe zullen begrijpen in zijn stelling dat monarchie als staatsvorm te prefereren is boven democratie.

ophoudt wanneer deze geweld tegen een ander gebruikt uit een andere reden dan zelfverdediging. Er is veel overlap tussen Klassiek-liberale ideeën en het pure Libertarisme. Hoppe’s uitspraken zijn in dit licht gezien helemaal opmerkelijk omdat het met name Klassiek-liberale denkers waren die in de 18e en 19e eeuw critici van een monarchistische staatsvorm waren.

In het verlengde van zijn libertarische ideeën is Hoppe zeer kritisch over de overheid als orgaan, omdat

Vanuit deze zienswijze van de overheid als onderdrukkend en schadelijk orgaan trekt Hoppe conclusies over wat de beste manier van regeren is. Wat is de bestuursvorm waarbij mensen zo vrij mogelijk zijn en dus zo weinig mogelijk last hebben van het monopolie van de overheid? Democratie is dit volgens Hoppe in ieder geval niet. Monarchie komt daarentegen dichterbij de buurt. Om de enthousiaste monarchisten en koningshuisaanhangers onder jullie die denken een medestander te hebben gevonden maar meteen te ontmoedigen, moet ge-

zegd worden dat in Hoppe's ogen zowel democratie als monarchie staatsvormen zijn met grote gebreken en fouten. Hij bekritiseert enkel de volgens hem bijna universele gedachte dat de overgang van monarchie naar democratie een vooruitgang is en geleid heeft tot economische en morele welvaart. Democratie is voor Hoppe de bron van alle vormen van socialisme, van de sociaal-democratie tot het Sovjet socialisme alsook het Italiaans fascisme en het Duitse Nationaal-socialisme, en daarmee een bron van achteruitgang.

Het eerste argument dat Hoppe geeft, is dat met de overgang van monarchie naar democratie een erfelijke lange termijn monopolist (de koning) is vervangen door tijdelijke en steeds wisselende monopolisten zoals parlementariërs en presidenten. Omdat een koning een lange termijn eigenaar is van zijn kapitaal zal hij zich meer richten op de lange termijn effecten van zijn beleid en zal hij zijn volk en eigendom slechts spaarzaam en berekenend uitbuiten. Een korte termijn eigenaar daarentegen, in de vorm van een democratisch verkozen president of parlementariër, mag gebruik maken van het land en het exploiteren zonder rekening te hoeven houden met de lange termijn. Deze exploitatie zal zodoende kortzichtig zijn en onvoldoende rekening houden met lange termijn effecten van besluiten.

Ook is er volgens Hoppe een belangrijk verschil in het soort mensen dat geselecteerd wordt om het land te besturen in beide staatsvormen. Hoppe ontkent het risico niet dat door erfelijkheid in een monarchie een geestelijk zwak persoon of gek aan de macht kan komen. Hij beargumenteert echter dat deze niet veel schade kan doen omdat

hij wordt tegen gehouden (op elke denkbare manier) door familieleden als ze denken dat de koning teveel schade zal toebrengen aan de bezittingen van hun dynastie. In een democratie ontbreekt dit. Sterker nog, omdat volgens Hoppe een politicus om verkozen te willen worden een moreellose demagoog dient te zijn, zorgt een democratie ervoor dat enkel gevaarlijke men-

sen in het bestuur terecht zullen komen.

Als schadelijke effect van de twee bovengenoemde argumenten ziet Hoppe de infantilisering van de samenleving. Het zal volgens hem leiden tot voortdurend toenemende belastingen, inflatie en een eindeloze stroom aan wetgeving en overheidsschuld. Daarnaast ziet hij als gevolg van democratie een afname van de spaarzin, een afname aan moreel gedrag en een toename van misdaad. Democratie is bovendien het middel om welvaart en inkomen af te nemen en te verdelen. Dit is volgens hem een zeer kwalijke zaak en dat is terug te leiden tot zijn libertarische politieke ideologie.

Tenslotte noemt Hoppe oorlogsvoering als een belangrijk onderscheidingspunt tussen democratie en monarchie. Oorlogsvoering onder een monarch draaide volgens hem om territorium te verwerven met het doel het eigendom van een vorst uit te breiden. Omdat dit de motivering achter de oorlog was maakt een vorst onderscheid tussen vijandelijke troepen en niet-troepen en hun eigendom. Het heeft immers geen zin eigendom te

vernietigen en een vijandelijke bevolking af te maken en haar eigendommen te confisceren als deze na de oorlog tot de eigendom van een vorst zullen behoren. Democratie daarentegen heeft de beperkte oorlogen van de koningen veranderd in 'totale oorlogen'. De motieven zijn nu ideologisch geworden, van het brengen van democratie en vrijheid tot het brengen van be-

Democratie is voor Hoppe de bron van alle vormen van socialisme en daarmee een bron van achteruitgang.

schaving en menselijkheid. Omdat het doel van een oorlog nu geen eigendom meer is, maar ongrijpbare idealen zijn geworden, verdwijnt de grens tussen burger en soldaat, en is massaslachting en ook de dienstplicht een regulier onderdeel geworden van oorlog.

Los van het feit of je het met Hoppe eens bent of niet, is het zeker een interessante stelling en zijn de argumenten belangrijk voor een politicoloog om te bekijken. Als je het niet met zijn stelling en argumenten eens bent, bedenk dan wat politiek filosoof John Stuart Mill in zijn boek 'On Liberty' zei over de vrijheid van meningsuiting. Als je geconfronteerd wordt met een mening die tegen jouw eigen overtuigingen ingaat, word je gedwongen je eigen argumenten aan te scherpen en erover na te denken. Alleen al om die reden is de theorie van Hans-Hermann Hoppe over monarchie en democratie waardevol om te bestuderen, of je nu monarchist of democraat bent. ■

Hoppe, H.H., Democracy: The God that Failed, Transaction Publishers, Rutgers, NJ: 2001